

Teisėkūros ciklo schema

- Nėra laikoma teisėkūros stadija
- Teisėkūros iniciatyvos nėra grindžiamos *ex post* vertinimo rezultatais

- Įteisinti *ex post* vertinimą kaip privalomą teisėkūros stadiją, kurios rezultatais grindžiamas naujo reguliavimo inicijavimas arba esamo reguliavimo keitimo inicijavimas
- Numatyti prievolę prioritetą teikti teisės aktų korekcijai, o ne naujų teisės aktų priėmimui

- Privaloma tik svarstant „iš esmės naują reguliavimą“

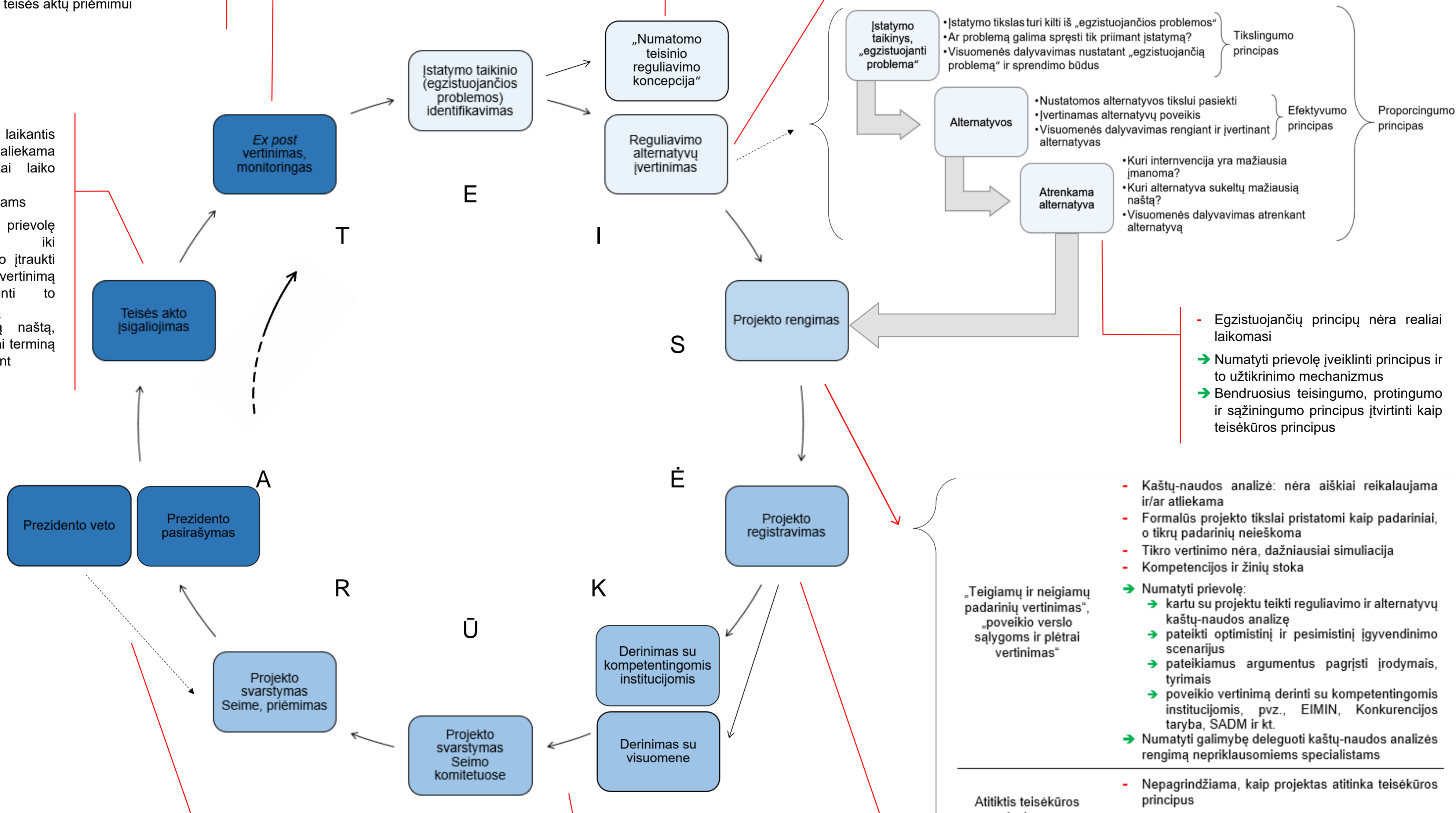
- Numatyti prievolę rengti ir derinti visais atvejais, kai svarstoma riboti subjektų teises ir laisves

- Dėl gajų legalistinių tradicijų problemas bandoma spręsti vien įstatymais
- Numatyti prievolę pagrįsti, kodėl problemos neįmanoma spręsti nepriimant įstatymų
- Numatyti prievolę naujus įstatymus/pakeitimus teikti tik išbandžius mažiau ribojančias priemones

- Formaliai laikantis terminų paliekama per mažai laiko pasiruošti pasikeitimams

- Numatyti prievolę laikotarpi iki įsigaliojimo įtraukti į poveikio vertinimą ir vertinti to sukeltą papildomą naštą, atitinkamai terminą koreguojant

- Egzistuojančių principų nėra realiai laikomasi
- Numatyti prievolę įveikinti principus ir to užtikrinimo mechanizmus
- Bendruosius teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principus įtvirtinti kaip teisėkūros principus

Tikslingumo principas

- Įstatymo tikslas turi kilti iš „egzistuojančios problemos“
- Ar problema galima spręsti tik priimant įstatymą?
- Visuomenės dalyvavimas nustatant „egzistuojančią problemą“ ir sprendimo būdus

Efektivitymo principas

- Nustatomos alternatyvos tikslui pasiekti
- Įvertinamas alternatyvų poveikis
- Visuomenės dalyvavimas rengiant ir įvertinant alternatyvas

Proporcingumo principas

- Kuri intervencija yra mažiausia įmanoma?
- Kuri alternatyva sukeltų mažiausią naštą?
- Visuomenės dalyvavimas atrenkant alternatyvą

„Teigiamų ir neigiamų padarinių vertinimas“, „poveikio verslo sąlygoms ir plėtrai vertinimas“

- Kaštų-naudos analizė: nėra aiškiai reikalaujama ir/ar atliekama
- Formalūs projekto tikslai pristatomi kaip padariniai, o tikrų padarinių nieieškoma
- Tikro vertinimo nėra, dažniausiai simuliacija
- Kompetencijos ir žinių stoka
- Numatyti prievolę:
 - kartu su projektu teikti reguliavimo ir alternatyvų kaštų-naudos analizę
 - pateikti optimistinį ir pesimistinį įgyvendinimo scenarijus
 - pateikiamus argumentus pagrįsti įrodymais, tyrimais
 - poveikio vertinimą derinti su kompetentingomis institucijomis, pvz., EIMIN, Konkurencijos taryba, SAM ir kt.
- Numatyti galimybę deleguoti kaštų-naudos analizės rengimą nepriklausomiems specialistams

Atitiktis teisėkūros principams

- Nepagrindžiama, kaip projektas atitinka teisėkūros principus
- Numatyti prievolę įrodyti projekto atitiktį teisėkūros principams

Poveikis biudžetui

- Poveikis biudžetui nėra pagrindžiamas skaičiavimais
- Numatyti prievolę į biudžeto skaičiavimus įtraukti pakeitimų ir adaptacijos kaštus
- Numatyti prievolę pateikti projekto įgyvendinimo finansavimo šaltinius

„Specialistų vertinimai, išvados“

- Į pastabas neatsižvelgiama arba atsižvelgiama deklaratyviai
- Nėra prievolės viešinti gautas specialistų išvadas
- Numatyti prievolę rengimo metu konsultuotis su specialistais
- Numatyti prievolę viešinti rengimo metu gautas specialistų išvadas

Papildomai reikalingi keisti teisės aktai

- Keičiant vieną įstatymą gali tekti keisti susijusius teisės aktus, tačiau nėra prievolės tai vertinti kaip prisitaikymo kaštus
- Nevykdoma prievolė įvardinti, kuriuos teisės aktus reikės papildomai keisti
- Numatyti prievolę papildomus pakeitimus traktuoti kaip prisitaikymo kaštus
- Numatyti pareigą į biudžeto skaičiavimus įtraukti papildomų pakeitimų sukeltus kaštus

- Į Prezidento pastabas neatsižvelgiama arba atsižvelgiama deklaratyviai
- Numatyti prievolę projektą suderinti su Prezidentu, kai pastabos teikiamos dėl įstatymo atitikties Konstitucijai, Teisėkūros pagrindų įstatymui, Seimo Statutui ir pamatiniams teisės principams
- Gražinti projektą į tą stadiją, kurioje nebuvo tinkamai įgyvendintos prievolės dėl įstatymo bei jo parengimo kokybės

- Į pastabas neatsižvelgiama arba atsižvelgiama deklaratyviai
- Nėra prievolės derinti atnaujintą projekto variantą su visuomene
- Nėra pareigos įtraukti visuomenę ir specialistus į derinimo procesą
- Nėra prievolės užtikrinti efektyvų grįžtamąjį ryšį
- Numatyti pareigą galutinę projekto versiją teikti derinti su visuomene
- Numatyti prievolę projektą suderinti su kompetentingomis institucijomis, kai pastabos teikiamos dėl projekto atitikties Konstitucijai, Teisėkūros pagrindų įstatymui, Seimo Statutui ir pamatiniams teisės principams
- Stabdyti projekto tolimesnę svarstymą, jeigu nėra tinkamai įgyvendintos projekto svarstymo ir derinimo stadijos prievolės

- Projektas registruojamas nepaisant to, ar tinkamai įgyvendintos ankstesnės prievolės
- Projekto iniciatoriams nėra realių padarinių už įstatymo projekto bei jo parengimo kokybę, taip nesudarant prielaidų užtikrinti, kad prievolės būtų įgyvendintos
- Neregistruoti projekto, jeigu nebuvo tinkamai įgyvendintos ankstesnės prievolės
- Stabdyti tų projekto svarstymą, kurie buvo parengti ir registruoti anksčiau tinkamai neįgyvendinus prievolių